

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Adversariorum fundamenta exponuntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

Aliud inconueniens breuiter exponitur.

36. **A**liud inconueniens quod ex positione decretorum indifferentium sequitur, sumitur ex manifesta contradictione quam illa decreta involvunt. Implicat enim contradictionem promitti conditionaliter id sine quo talis conditio non potest impleri: Sed voluntas creata in quocunque rerum ordine constituitur, non potest velle, nec se determinare, sine actuali Dei concursu: Ergo concursus Dei non potest promitti, vel decerni, sub conditione quod voluntas humana velit aut se determinet. Minor pater, Major probatur. Hęc promissio: si videris hoc obiectum, dabo tibi lucem necessariam ad videndum. Aut ista, si operatus fueris, dabo tibi existentiam, est omnino illusoria & ridicula, quia lux est aliquid pręrequisitum ex parte obiecti, ad hoc ut videatur; & similiter existentia est conditio necessaria ad operandum: Ergo promissio conditionalis in qua conditio non potest impleri sine eo quod promittitur, ridicula est, & involvit contradictionem; positio enim conditionis sub qua fit aliqua promissio, impletionem talis promissionis antecedere debet.

87. Confirmatur & magis illustratur hęc ratio, alio exemplo aptissimo. Si quis puero debili & infirmo, ac impotenti ad levandum aliquod ingens pondus, diceret: ego te adjuvabo ad tollendum hoc pondus, si illud tollas, proculdubio irideret illum: quia, ut supponimus, puer ille est omnino impotens & improporionatus ad illud tollendum, nisi adjuvetur ab alio. Ita similiter, cum homo sine concursu Dei sit omnino impotens ad volendum, nec possit se determinare sine ejus auxilio: quia, ut inquit Apostolus, *Deus est qui operatur in nobis velle*: vel ut loquitur Augustinus in Soliloquiis cap. 24. *Velle quod bonum est non possum, nisi tu velis*: ridiculum & nugatorium est decretum illud Molinisticum, quod Deus decernit concurrere cum homine ad volendum & operandum, si homo velit & se determinet.

Confirmatur amplius: Cum homo non possit velle bonum, nisi Deo volente, ut ex Augustino vidimus: istud decretum, volo concurrere cum Petro ad amandum, si Petrus velit, sic erit exponendum: Volo ut si velim quod Petrus velit amare, cum eo concurrere ad amandum: quod etiam nugatorium & ridiculum est.

88. Demum contra decreta indifferentia est argumentum ad hominem, propositum a Caramuele in Theologia fundamentali, cap. 1. num. 26. his verbis. *Dua circumferuntur sententia: altera qua docet causam secundam determinari a prima, altera qua primam a secunda; & ad hanc spectare videntur Propugnatores scientia media. Ergo quando causa secunda determinat primam, vel tollit primam libertatem, vel non tollit? At illud prius dici non potest: Ergo debet dici hoc posterius. Tunc sic. Per vos causa secunda potest determinare primam, illas a libertate prima: Ergo prima poterit determinare secundam, illas a libertate secunda. Patres ergo Iesuita, cum volunt suam opinionem suadere, sententiam Thomistarum persuadent, & seipsos impugnant: ideo enim negant Deum causas liberas determinare, quod determinatio libertati opponatur.*

Convelluntur fundamenta adverse sententia.

VT Adversariorum fundamenta facile convellantur, tria breuiter hic præstanda sunt. Primò præcipua illorum argumenta, desumpta ex variis absurdis & inconuenientibus, quæ putant sequi ex nostra sententia, breuiter referenda & exponenda sunt. Secundò demonstrandum est, eadem absurda & inconuenientia, olim à Faulsto & Massiliensibus, contra sententiam D. Augustini fuisse obiecta. Tertio ex purissimis ac limpidißimis hujus Sancti Doctoris fontibus, eorum solutio haurienda erit.

§. I.

Adversariorum fundamenta exponuntur.

Contra decreta de se efficacia, & liberi arbitrii consensum antecedentia, præsertim contra decretum prædestinationis gratuita, & antecedentis præscientiam meritorum, de quo Tractatu sequenti fusè disseremus: multipliciter insurgunt Recentiores, eaque variis absurdis & incommodis gravare & exagitare conantur.

In primis arguunt Lessius de Prædestinatione sect. 6. assert. 3. num. 72. & de gratia efficaci cap. 3. 4. & 5. Molina 1. parte quæst. 23. art. 4. & 5. disp. 1. §. *Illud addamus*. Vazquez 1. parte disp. 89. cap. 10. & dicunt: *Ex illis inflexibilibus, & plusquam adamantinis decretis, induci fatum plusquam adamantinum, fatum inevitabile, fatalem necessitatem, & vitam hominis fato alligatam esse*. Ita enim loquitur Lessius ubi supra: Ergo talia decreta non sunt admittenda. Consequentia patet, fatum enim pertinet ad Gentilismum, & ab eo abhorret fides Catholica. Antecedens autem probatur. Talia decreta sunt tantæ virtutis & efficacæ, ut nullam relinquunt in voluntate creata potentiam ad oppositum: Sed in hoc consistit formaliter fatum Gentilium: Ergo ex illis oritur fatum.

Confirmatur, & magis illustratur hęc ratio. Gentiles olim constituebant fatum in quadam coordinatione & concatenatione causarum omnino inflexibili & immutabili, ex qua volebant omnia ex necessitate procedere, ut docet D. Thomas 1. parte quæst. 116. art. 3. & quodlibet. 12. art. 4. Sed quantum ad propositum, idem est æquivalenter, unica causa omnino inflexibilis & immutabilis, qualis est decretum illud prædeterminans, absolutum, & de se efficax, quod in Deo admittimus, ac coordinatio plurium causarum inflexibilium, qualem olim fingebant Gentiles; & solum potest esse differentia, quod illa coordinatio erat ex causis corporalibus, voluntas autem divina est summè spiritualis, æquivalens cuicumque firmitati aut inflexibilitati possibili: Ergo decretum prædeterminans, fatum inducit.

Secundò principaliter arguunt Lessius de Prædestinatione sect. 6. num. 17. & sequentibus. Molina quæst. 23. art. 4. & 5. disput. 1. membro 6. Vazquez 1. parte disp. 89. cap. 10. Valentia in 1. partem disp. 1. quæst. 23. puncto 4. Hoc decretum tollit libertatem arbitrii: Ergo non est admittendum. Consequentia patet, Antecedens probatur. Libertas consistit in potentia seu do-

minio quod habet voluntas supra suos actus : Sed A
 posito tali decreto, nullum habet voluntas creata
 supra suos actus dominium : Ergo nec ullam li-
 bertatem. Major constat, Minor probatur. Li-
 berum arbitrium non habet potētiā, seu domi-
 nium super decretum, neque super connexionem
 infallibilem, quæ intercedit inter decretum &
 actum voluntatis creatæ, cum nihil possit ope-
 rari impeditivum decreti, vel connexionis illius
 cum actu : Ergo neque habet potētiā, aut do-
 minium super nostros actus. Antecedens patet,
 Consequentia probatur. Qui habet dominium
 super actum, habet etiam potētiā & domi-
 nium super omnia à quibus talis actus essentiali-
 ter dependet : Ergo si liberum arbitriū non habeat
 dominium super divinum decretum, & motio-
 nem, seu gratiam ab illo promanentem, à qui-
 bus actus nostri essentialiter dependent, nullum
 etiam habebit supra suos actus dominium.

92. Tertio probat suam opinionem Lessius, libro
 de Prædestinatione, in præfatione ad Lectorem,
 & ibidem sect. 2. num. 27. & Molina ubi supra
 disp. 1. memb. 6. circa finem. Quia (inquiunt) se-
 quitur ex contraria sententia, homines in despe-
 rationem suæ salutis adduci : Sed in nulla senten-
 tia Catholicorum hoc debet admitti : Ergo om-
 nes Catholici debent illam sententiam repellere,
 Sequela probatur : Proponamus duos homines,
 quorum unum Deus per suum decretum ex se ef-
 ficax & antecedens statuit salvare, & alterum de-
 crevit damnare : tunc primus nihil potest spera-
 re, cum habeat totum quod possit sperare, scilicet
 certitudinem infallibilem suæ salutis. Alter è con-
 tra, quomodo non potest non desperare, quem
 prædefinitio violenta damnavit ?

93. Quarto arguit Lessius ubi supra sect. 2. num. 14.
 & Molina ubi supra. Sententia opposita socor-
 diam, torporem, & ignaviam hominibus Chri-
 stianis affert : Ergo non est admittenda. Conse-
 quentia patet, Antecedens probatur. Nullus po-
 test esse sollicitus de bonis operibus, qui existi-
 mat omnia nostra opera cum omnibus suis cir-
 cūstantiis, decreto absoluto & antecedenti, esse
 ab æterno à Deo prædefinita : Atqui sententia
 quæ tollit sollicitudinem bene operandi, causat
 ignaviam, socordiam, & torporem : Ergo sen-
 tentia Thomistarum, torporem & ignaviam in
 exercitio bonorum operum causat.

94. Ex his principiis plura alia absurda & inconve-
 nientia colligunt præfati Authores, & dicunt se-
 qui ex nostra sententia. Nempe *studium virtutis*
retundi. Ita Lessius de prædest. sect. 2. *Incurari*
homines ad licentiam & dissolutionem vite. Ibi-
 dem ratione decimā. Et Valentia in 1. partem
 quaest. 23. puncto 4. in corollario. *Laudem detra-*
hi bonis operibus. Lessius de prædest. sect. 2. nu-
 mero 13. & 17. *Orationes refrigerare aut extinguere*.
 Vazquez disp. 89. in 1. p. cap. 10. *Spem impe-*
trandi tolli ex incertitudine illius decreti. Lessius
 de gratia efficaci cap. 7. num. 2. *Exhortationes &*
correctiones languescere & auferri. Idem de præ-
 dest. sect. 3. num. 31.

95. Denique contra eadem decreta de se efficacia,
 & consensum voluntatis creatæ antecedentia,
 insurgunt Theophilus Raynaudus, sub assumpti-
 o larva de la Riviere, & Franciscus Annatus, in
 libro de scientia media cap. ultimo. Et dicunt
 quod Calvinus huiusmodi decreta & prædefini-
 tiones Dei absolutas introducere conatus est, ut
 arbitrii libertatem de medio tollerent. Unde ne
 conveniamus cum hæreticis, decreta illa abso-

luta, omnem prævisionem determinationis crea-
 tæ voluntatis antecedentia, quæ à Thomistis
prædeterminantia appellantur, à Scholis Catho-
 licorum releganda sunt, & introducenda decreta
 indifferentia & conditionata, libertatis amica,
 mitia, benigna, suavia, & prævisione futuri
 consensus contemperata.

§. II.

*Eadem absurda & inconvenientia, olim à Fausto
 & Massiliensibus, contra doctrinam Divi
 Augustini objecta.*

96. **V**T clarè constet hæc Recentiorum argumen-
 ta non esse recentia, sed pervetusta, & ve-
 luti rancida, ac decreta ex se & ab intrinseco ef-
 ficacia, quæ Lessius *ferrea & adamantina* vocat,
 ex Augustini visceribus esse deprompta : è contra
 verò alia quæ in Deo fingunt Adversarij, & in-
 differentia appellantur ; sed quæ *cerea & plum-*
bea, verius nuncupari possent, utpote quæ spon-
 te liquecant, & sigillationem ab humana vo-
 luntate expectent, ab hujus S. Doctoris mente
 & sensibus esse remotissima, operæ pretium est,
 breviter hic ostendere, Faustum & alios Semipe-
 lagianos, eadem omnino absurda & inconvenien-
 tia, contra Augustini sententiam sæpius objecisse,
 eademque omnino querelas contra ejus doctri-
 nam olim induxisse, subindeque Adversarios trita
 Pelagianorum arma colligere, & obsoleta recu-
 dere, ipsisque merito illud Prosperi contra Col-
 latorem nos posse objicere : *Quid de elisarum ar-*
gumentationum ratiunculis fracta studeatis arma
colligere ?

In primis ergo quod objicitur de fato, habetur
 apud D. Prosperum, Epist. ad Augustinum, in
 qua referens præcipuas contra ejus doctrinam
 Massiliensium querimonias, ait quod illi con-
 querebantur ex Augustini doctrina, *Sub præde-*
stinationis nomine, fatalem quandam necessita-
tem induci. Et in Epistola ad Rufinum in fine :
Ea, inquit, quæ de fato jactitant, neque ipsum
quidem onerant (sanctum Augustinum) in cujus
libris copiosissime hujusmodi destruuntur errores.
 Idem constat ex Fausto lib. 1. de libero arbitrio
 cap. 4. ubi doctrinam Augustini impugnans, sic
 ait : *Sub pietatis fronte, gentilitatis malum, &*
inter gratiæ vocabulum, absconditum erit FATALE
DECRETUM. Et cap. 12. Recedat hinc originalis
definitio, VEL FATALIS. Idem constat ex Augu-
 stino lib. 2. ad Bonifacium cap. 5. & 6.

98. Secundo quod nobis objicitur de libertatis
 everfione, fuisse pariter objectum à Semipe-
 lagianis Augustino, constat etiam ex eodem Pro-
 spero in eadem Epistola ad Rufinum, ubi sic lo-
 quitur de Massiliensibus : *Scripta Augustini, qui-*
bus error Pelagianorum impugnatur, infamant,
dicentes eum liberum arbitrium penitus dimovere.
 Et inferius. *Nimium in experte, nimium incon-*
sideratè ab adversantibus dicitur, quod per hanc
Dei gratiam, libero nihil relinquatur arbitrio. Et
 Faustus de libero arbitrio cap. 6. *Sicut mare mag-*
num, inquit, quod huc atque illuc veluti ventis
agitantibus volutatur, ita ad quodcumque bonum
vel facinus, sine ullo affectu suo, solo divina
potestatis impulsu, mens humana versaretur. Ecce
hæreticus (quem non alium quam Sanctum Au-
gustinum intelligit) sub prætextu gratiæ, qua-
lem vult hominem esse post gratiam. Denique in
 hoc demonstrando, quantà animi contentione
 Faustus laboraverit, fati indicat ipsa librorum